

22.12.2020

POL-2020-8250

Giltighetstid
1.1.2021–31.12.2025

Författningsgrund
Statstjänstemannalag (750/1994) 18 §,
Polisförvaltningslag (110/1992) 4 § och 15 g §,
Polisförvaltningsförordning (158/1996) 23 §

Ändrar/Upphäver
POL-2014-17024, 29.5.2015 Bisysslor inom
polisförvaltningen

Målgrupper
Polisen

Bisysslor inom polisförvaltningen

1 Förutsättningar för god förvaltning och bisysslor.....	2
2 Begreppet bisyssla	3
3 Bisysslotillstånd och anmälan om bisyssla.....	4
3.1 Bisyssla under arbetstid	4
3.2 Bisyssla på fritid	4
4 Process vid bisysslor	4
4.1 Bisysslotillstånd och anmälan om bisyssla	4
4.2 Behandling och prövning av ansökan om bisysslotillstånd/anmälan om bisyssla	5
4.2.1 Gränser för myndighetens prövningsrätt	5
4.2.2 Polismäns bisysslor	6
4.3 Beslutsfattande	8
4.3.1 Ändringssökande.....	9
4.4 Arkivering och offentlighet.....	9
4.5 Återkallande av bisysslotillstånd.....	10
4.6 Tidsbegränsning och ny ansökan av bisysslotillstånd.....	10
5 Bisysslor under tjänstledighet	10
5.1 Gällande bisysslobegränsningar vid inledning av tjänstledighet	11
5.2 Tjänstledighet, en annan arbetsgivare	11
5.3 Tjänstledighet/avbrytande av tjänsteutövning, ingen ny arbetsgivare	11
6 Tjänstemans skyldigheter	11
7 Arbetsgivares skyldigheter.....	12
8 Övervakning	12

1 Förutsättningar för god förvaltning och bisysslor

Till god förvaltning hör att medborgarna kan lita på att en myndighet och att en tjänsteman bedriver en opartisk verksamhet. Verksamheten ska även vara så öppen att den kan granskas och bedömas utanför förvaltningen ur medborgarens synvinkel.

Tjänstemännens ojävighet samt ekonomisk och övrig oavhängighet ingår i rättsstatens grundprinciper. Det är särskilt viktigt att följa dessa principer för sådana tjänstemän i vilkas uppgift ingår möjligheten att utöva betydande omedelbar offentlig makt eller då de vidtagna åtgärderna annars har en stor inverkan på individens ställning eller samhällets verksamheter. Syftet med att begränsa en tjänstemans bisysslor är att tjänsteåligganden ska utföras på ett behörigt sätt.

Syftet med denna anvisning och begränsningarna i anknytning till tjänstemännens bisysslor är att för sin del trygga en god förvaltning. Målet är att arbetsgivaren är medveten om sina tjänstemäns bisysslor för att det alltid ska vara arbetsgivaren som överväger om bisysslor är lämpliga och tillåtna. Det är arbetsgivarens uppgift att vid prövning av bisysslans godtagbarhet se till att tjänstemannen inte blir jävig i sin uppgift och att bisysslan inte äventyrar förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppgiften. Bisysslan får inte heller annars inverka menligt på en behörig skötsel av tjänsten eller skada arbetsgivaren i form av en konkurrerande verksamhet.

Polisförvaltningen uppmuntrar personalen till livslångt lärande och att utnyttja den egna kompetensen. Med anvisningen vill man skapa en ram som tillgodoser jämlikheten och bisysslornas genomskådlighet för att tjänsteuppgifter ska kunna skötas på ett behörigt sätt.

Denna anvisning gäller polisförvaltningens alla tjänstemän. Bestämmelser om begränsningar gällande tjänstemäns bisysslor finns i 18 § i statstjänstemannalagen (750/1994)¹. På grund av innehållet i myndighetsuppgifterna inom polisförvaltningen har polismannens rätt att inneha en bisyssla begränsats dessutom i 15 g § i polisförvaltningslagen (873/2011)². Finansministeriet har utfärdat anvisningen Tjänstemännens

¹ En tjänsteman får inte ta emot eller inneha en bisyssla som kräver att arbetstid används för uppgifter som hör till bisysslan, om inte myndigheten på ansökan beviljar tjänstemannen tillstånd därtill. Bisysslotillstånd kan beviljas också för viss tid och begränsat. Ett bisysslotillstånd kan återkallas om det finns skäl därtill.

Vid prövning av om bisysslotillstånd skall beviljas skall det beaktas att tjänstemannen inte på grund av bisysslan får bli jävig i sina uppgifter. Bisysslan får inte heller äventyra förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppgifterna, och den får inte heller annars inverka menligt på skötseln av uppgifterna eller utgöra sådan konkurrerande verksamhet som uppenbart skadar arbetsgivaren.

Om annan bisyssla än sådan som avses i 1 mom. skall tjänstemannen göra anmälan till myndigheten. Denna kan på de grunder som anges i 2 mom. förbjuda tjänstemannen att ta emot eller inneha en sådan bisyssla.

Med bisyssla avses i 1–3 mom. tjänst och sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänstemannen har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse. Utöver vad som stadgas i denna paragraf skall i lag och förordning ingående stadganden om bisysslor inom olika förvaltningsområden iakttas.

² En polisman får inte ta emot eller sköta bisysslor som avses i 18 § 4 mom. i statstjänstemannalagen, om inte tillstånd därtill beviljas på ansökan.

En polisman får inte sköta sysslor som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med polisens uppgifter.

bisysslor (FM/561/00.00.00/2017). Polisenheterna kan ge egna preciserande anvisningar som inte strider mot denna anvisning.

2 Begreppet bisyssla

Med bisyssla avses tjänst och sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänstemannen har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse. Med bisyssla avses andra tjänste- och arbetsförhållanden än de inom det egna ämbetsverket, övriga anställningar samt utövandet av privata ombudstjänster. "Yrke, näring och rörelse" täcker i regel all typ av ekonomisk verksamhet vari tjänstemannen deltar aktivt mot lön, arvode eller andra inkomster.

En bisyssla sker i regel mot vederlag. Utöver det förbjuder lagstiftningen polismän att utöva uppgifter som på grund av bristen på vederlag inte utgör egentliga bisysslor men som eventuellt kan med stöd av 15 g § 2 mom. i polisförvaltningslagen stå i konflikt med de rättigheter och skyldigheter som polisuppgifterna medför.

Om den vederbörande arbetsgivaren eller Polisstyrelsen, inrikesministeriet, finansministeriet eller statsrådet beordrar tjänstemannen eller föreslår denna för en uppgift är det inte frågan om en bisyssla som förutsätter tillstånd eller anmälan. Om arbetet eller förtroendeuppdraget ingår i tjänsteuppgifterna eller om personen inte kan vägra att delta är det inte frågan om en bisyssla.

Om man utnyttjar sin kompetens vid småskalig företagsverksamhet som exempelvis idrottsträning, renoveringstjänster eller fotografi antingen som lättföretagare eller som enskild näringsidkare med firma krävs ansökan om bisysslotillstånd eller anmälan om bisyssla för att arbetsgivaren ska veta om bisysslan och kan överväga godtagbarheten av bisysslan. I regel beviljas ett bisysslotillstånd för ovannämnd småskalig företagsverksamhet om den inte står i strid med tjänsteuppgifterna. Tjänsteuppgifter kan inte utövas som bisyssla exempelvis genom en firma.

Ett uppdrag som är helt kortvarigt, slumpmässigt och ringa betraktas inte som en bisyssla. Ett normalt medlemskap eller aktivitet i förenings-, hobby- eller frivilligverksamhet utgör inte en bisyssla som omfattas av begränsningarna. Inte heller förtroende- eller förvaltningsuppdrag i anknytning till hobbyverksamhet eller till exempel ordförandeskap eller styrelseuppdrag i ett bostadsaktiebolag utgör i regel en bisyssla om uppdraget inte utövas yrkesmässigt i förtjänstsyfte. Deltagande i kommunal förtroendeverksamhet betraktas inte som bisyssla. Uppdrag som närståendevårdare är ingen bisyssla.

Olika förtroende- och förvaltningsuppdrag i företag eller samfund kan utgöra en bisyssla som begränsas. Ett sådant uppdrag kan vara exempelvis styrelseledamot i ett aktiebolag, andelslag eller stiftelse, och då ska man vid prövningen fästa uppmärksamhet på bestämmelserna i aktiebolagslagen (624/2006), lagen om andelslag (421/2013) och stiftelselagen (487/2015) om styrelseuppdrag och ansvar.

Enstaka tillfälliga uppdrag bedöms från fall till fall, och i oklara fall överväger myndigheten som beviljar bisysslotillståndet om det är en bisyssla som omfattas av begränsningarna eller inte.

3 Bisysslotillstånd och anmälan om bisyssla

3.1 Bisyssla under arbetstid

En tjänsteman får inte ta emot eller inneha en bisyssla som kräver att arbetstid används för uppgifter som hör till bisysslan, om inte den vederbörande myndigheten på ansökan beviljar tjänstemannen tillstånd därtill.

Huvudregeln är att arbetstiden endast kan användas till skötsel av tjänsteuppgifter och annars i enlighet med tjänstekollektivavtalet om arbetstider. Bisysslor som förutsätter att arbetstid används till skötsel av bisysslan är i princip förbjudna. Tillstånd för en bisyssla som utövas under tjänstetid kan inte beviljas utan vägande skäl. Sådana vägande skäl kan vara en särskild vinning som fås från bisysslan för genomförandet av tjänstemannens egentliga uppgifter eller för väsentligt främjande av samarbetet mellan polisinrättningen och annan myndighet. Arbetstid får inte heller användas till skötsel av ett vederlagsfritt uppdrag utan tillstånd.

3.2 Bisyssla på fritid

En polisman behöver alltid ett bisysslotillstånd för utövande av bisyssla på sin fritid. Övriga tjänstemän lämnar en anmälan om en bisyssla som de utövar på sin fritid.

4 Process vid bisysslor

Processen vid bisysslor framskrider sammanfattat enligt följande:

1. Tjänstemannen fyller i en ansökan om bisysslotillstånd/anmälan om bisyssla och sänder den till registratorskontoret.
2. Registratorskontoret öppnar ett nytt ärende och ger ansvaret till den aktör som polisenheten har fastställt.
3. Behandlaren av bisyssloärendet gör ett utkast till beslut eller brev om mottagande av anmälan om bisyssla.
4. Behandlaren sänder handlingen elektroniskt via Acta för att undertecknas.
5. Den undertecknade handlingen sänds elektroniskt till mottagaren.

Processen beskrivs närmare i de följande avsnitten.

4.1 Bisysslotillstånd och anmälan om bisyssla

Bisysslotillståndet måste ansökas innan bisysslan påbörjas. Anmälan om bisyssla ska lämnas utan dröjsmål.

Tjänstemannen ska noggrant fylla i Kameleon-blanketten "Bisysslotillstånd och anmälan om bisyssla (H05)". Detaljerad information av de väsentliga faktorerna som påverkar godtagbarheten av bisysslan ska uppges i både tillståndsansökan och anmälan om bisyssla. Exempel på sådan information är sökandes befattning, bisysslans art, omfattning, arbetsmängd,

varaktighet, storleksklass av ersättningen för bisysslan och verksamhetens huvudsakliga uppgifter samt området eller platsen där bisysslan utövas för att enkelt kunna konstatera om bisysslan är godtagbar och förutsättningarna för beviljande av ett bisysslotillstånd.

Därefter sänder tjänstemannen den sparade blanketten per epost till polisenhetens registrator för registrering. I registratorskontoret öppnas ett nytt ärende i ärendegrupp 01.30.07 där e-postmeddelandet och blanketten sparas. Ansvaret ges till den aktör som polisenheten har särskilt fastställt. Bisyssloärenden bör behandlas samordnat i polisenheten för att säkerställa likställd behandling.

Om tillräcklig information inte lämnats i tillståndsansökan eller anmälan om bisyssla ska behandlaren av ärendet be om en tillräcklig utredning med avseende på ärendet. Tilläggsuppgifterna sparas i Acta som förberedande åtgärd.

4.2 Behandling och prövning av ansökan om bisysslotillstånd/anmälan om bisyssla

Bisysslan jämförs med tjänstemannens personliga befattningsbeskrivning. Bisysslans godtagbarhet beror centralt av bisysslans innehåll och art. Bisysslans godtagbarhet ska prövas med tanke på den berörda tjänstemannens befattning och tjänsteuppgifter med beaktande av hur utövande av bisysslan ser ut ur en utomståendes perspektiv.

En enskild tjänstemans bisyssla kan påverka den bild som utomstående får av polisens verksamhet, dess pålitlighet och opartiskhet. De högsta ämbetsmännen och poliserna har en särställning där kraven gällande uppförande även sträcker sig till fritiden. I dessa situationer finns det särskild anledning att vid övervägandet om bisysslan är godtagbar bedöma den bild som utövandet av bisysslan ger av ämbetsverkets och ämbetsmannens jämlika och opartiska utförande av uppgifter.

Det är beaktansvärt att ämbetsmannens ställning och uppgift kan berättiga till att ämbetsmannens grundläggande fri- och rättigheter begränsas när det gäller näringsidkande och yrkesutövning. Eftersom förfarandet med bisysslotillstånd och anmälan gäller inskränkande av friheten att utöva yrke eller idka näring som tryggas i grundlagen, ska man vid beslutfattandet noggrant följa lagstiftningen om bisysslor, och utövande av bisysslor ska endast begränsas då de lagstadgade förutsättningarna för begränsande uppfylls.

4.2.1 Gränser för myndighetens prövningsrätt

Vid prövning av om bisysslotillstånd ska beviljas ska det beaktas att tjänstemannen inte får bli jävig i sina uppgifter på grund av bisysslan. Jävigheten realiserar på det sätt som avses här när en tjänsteman blir jävig i sina tjänsteuppgifter på grund av sin bisyssla fortlöpande istället för en gång. Allmänna bestämmelser om jävighet och dess grunder finns i 27 och 28 § i förvaltningslagen (434/2003).

Bisysslan får inte äventyra förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppgifterna, och den får inte heller annars inverka menligt på skötseln av

uppgifterna eller utgöra sådan konkurrerande verksamhet som uppenbart skadar arbetsgivaren.

Förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppdraget kan äventyras när det finns en nära koppling mellan tjänsteuppgifterna och bisysslan. Vid prövning av bisysslans godtagbarhet ska man fästa uppmärksamhet på om risken sannolikt existerar när ärendet bedöms objektivt. Förbudande av bisysslan förutsätter inte ett konkret äventyrande av opartiskheten utan det är avgörande om den kan äventyra utomstående förtroende för tjänstemannens opartiskhet.

Bisysslan kan inverka menligt på den behöriga skötseln av uppgifter till exempel på grund av att den är ansträngande, och då kan den inte anses godtagbar.

I 18 § i tjänstemannalagen föreskrivs även om förbud mot konkurrerande verksamhet. Vid prövning av bisysslans godtagbarhet ska det även beaktas att bisysslan som konkurrerande verksamhet inte får skada det ämbetsverk som agerar som arbetsgivare.

Enligt 15 g § i polisförvaltningslagen får en polisman inte sköta bisysslor som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med polisens uppgifter.

Myndigheten kan förbjuda utövande av bisyssla med ovannämnda grunder. Bisysslotillståndet kan även beviljas för viss tid och begränsat.

Utövande av bisyssla ska tillåtas om det inte finns något hinder som nämns i 18 § i tjänstemannalagen och om den inte omfattar element eller uppdrag om vilka det föreskrivs särskilt gällande polismän och som förhindrar utövandet av bisysslan som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med polisens uppgifter. När det gäller en polismons bisyssla som inte är en egentlig bisyssla (exempelvis frivilligverksamhet utan vederlag), ska prövningen grunda sig på om en faktisk konflikt uppstår, och tolkningen får inte vara extensiv.

Högsta förvaltningsdomstolens olika beslut om bisysslors godtagbarhet finns bland annat på högsta förvaltningsdomstolens webbplats och i Finlex. Beslut om bisysslors godtagbarhet finns även på justiekanslersämbetets och riksdagens justitieombudsmans webbplats.

4.2.2 Polismäns bisysslor

Enligt 15 e § i polisförvaltningslagen får en polisman vara biträde eller ombud för en person som misstänks för brott endast om den misstänkte är hans eller hennes släkting i rätt upp- eller nedstigande led, bror eller syster eller äkta make och inte har rätt att få en försvarare enligt 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997). En polisman får inte vara biträde eller ombud för en målsägande om detta kan stå i strid med skötseln av polismannens tjänsteuppgifter.

Enligt 106 § i lagen om privata säkerhetstjänster (1985/2015) får en polisman inte delta i verksamheten hos en innehavare av näringstillstånd

för säkerhetsbranschen, höra till förvaltningsorganen för en innehavare av ett sådant tillstånd eller vara dennes verkställande direktör, bolagsman, ansvariga bolagsman eller ansvariga föreståndare eller arbeta som väktare eller ordningsman.

Enligt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av polislagen och till vissa lagar som har samband med dem (266/2004 rd) har polismäns särskilda bisysslobestämmelser motiverats bland annat så här: Bestämmelsen om bisysslor begränsar polismans rätt att mot vederlag eller utan vederlag sköta en syssla om skötseln av sysslan kunde komma i strid med rättigheter och skyldigheter som är förknippade med polisens uppgifter. En sådan syssla kunde till exempel vara att utom tjänsten fungera som säkerhetschef vid offentliga tillställningar som avses i lagen om sammankomster (530/1999) eller andra uppgifter som nära tangerar polisens uppgifter. Det är då inte alltid frågan om egentliga bisysslor. En polisman som sköter en sådan uppgift skulle samtidigt ha också en polismans befogenheter och skyldigheter. För medborgarna vore det svårt att veta i vilken roll polismannen uppträder när han sköter uppgiften. Det ska inte heller vara tillåtet för en polisman att fortlöpande eller vid upprepade tillfällen idka konsultation eller undervisning på ett sätt som har karaktär av affärsverksamhet.

Även förvaltningsutskottets betänkande (10/2005 rd) om regeringens proposition med förslag till lag om ändring av polislagen och till vissa lagar som har samband med den fäster uppmärksamheten på syftet med bestämmelsen om bisysslor som begränsar polismans rätt att mot vederlag eller utan vederlag sköta en syssla som kan stå i strid med rättigheter och skyldigheter som nära tangerar polisens uppgifter. Begränsningen beror på att kraven för tjänsteplikten för polismän utsträcker sig även till fritiden om han/hon till exempel observerar att ett allvarligt brott har begåtts. Polismannen kan inte avsäga sig denna skyldighet genom att verka som medlem i en förening i uppgifter som nära tangerar polisens uppgifter. Dessa uppgifter är till exempel uppgifter i anknytning till ordningsövervakning upprätthållande av ordning - inklusive trafikövervakning - samt brottsbekämpning. Polismannen kan inte arbeta som till exempel vaktmästare på en restaurang eller som ordningsvakt under offentliga tillställningar eller som trafikledare eller andra uppgifter som nära tangerar polisens uppgifter. Polismannen har rätt att delta i samband med till exempel frivillig föreningsverksamhet i sådana uppgifter som enligt ovannämnda sätt inte står i strid med polisens tjänsteuppgifter.

Om personen genomför undervisningsuppdrag vid Polisyrkeshögskolan på sin fritid betalar Polisyrkeshögskolan honom eller henne en timbaserad ersättning. Polisyrkeshögskolan måste då utnämna personen som verkar som timlärare till ett tjänsteförhållande för viss tid som timlärare i bisyssla (statstjänstemannaförordning (971/1994) 17 §). Utnämmandet till bisyssla i tjänsteförhållande förutsätter inte att personen beviljas tjänstledighet från huvudtjänsten då Polisyrkeshögskolans undervisningsuppdrag genomförs på personens fritid. Enligt 15 g § i polisens förvaltningslag (110/1992) ska polismannen dock få bisysslotillstånd före utnämning till bisyssla i tjänsteförhållande.

4.3 Beslutsfattande

Beslutsfattandet grundar sig på följande helheter:

1. Handlar det om en bisyssla?
2. Bedömning från fall till fall (se punkterna 4.2.1–4.2.2) som påverkas av den personliga befattningen:
 - Blir tjänstemannen jävig i sin uppgift på grund av bisysslan?
 - Äventyrar bisysslan förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppgiften eller inverkar den menligt på skötseln av uppgiften eller skadar den arbetsgivaren uppenbart i form av konkurrerande verksamhet?
 - Inverkar bisysslan menligt på den behöriga skötseln av uppgifter till exempel på grund av att den är ansträngande?
 - Medför en polismans bisyssla sådana rättigheter eller skyldigheter som står i strid med polisens uppgifter?

Enligt 23 § 1 mom. i polisförvaltningsförordningen (158/1996) beviljar den tillsättande myndigheten bisysslotillståndet i polisförvaltningen. Till polisöverdirektören vid Polisstyrelsen och chefen för centralkriminalpolisen beviljas bisysslotillstånd dock av inrikesministeriet.

Tjänstemannen som fattar beslutet om bisyssla måste fastställas i arbetsordningen eller reglementet. Besluten ska fattas samordnat inom polisenheten. Föredragaren och beslutsfattaren kan via Acta studera bisysslobeslut som fattats av andra polisenheter för att säkerställa likvärdig behandling.

Beslutsfattaren endera beviljar eller förbjuder utövandet av bisyssla med stöd av 18 § i statstjänstemannalagen (alla tjänstemän) eller 15 g § i polisens förvaltningslag (polismän). Bisysslotillstånd kan även beviljas med begränsning så att utövandet av bisysslan begränsas endera tidsmässigt eller sakmässigt. Ett bisysslotillstånd kan återkallas om det finns skäl därtill.

Om beviljande, begränsande eller förbjudande av bisysslotillstånd ges ett skriftligt förvaltningsbeslut som ska motiveras. Enligt 45 § i förvaltningslagen (434/2003) måste de faktorer och utredningar som påverkat beslutet samt de bestämmelser och föreskrifter som utgjort grunden framgå av motiveringen, för att den berörda personen ska få veta de konkreta omständigheter som utgör grunden till förvaltningsbeslutet och bedöma behovet av ändringssökande. Bestämmelserna i förvaltningslagen ska även övrigt följas vid behandling av bisyssloärenden till exempel när det gäller hörande.

Anmälan om bisyssla antecknas som mottagen. En anmälningspliktig bisyssla kan även begränsas eller förbjudas med stöd av 18 § i statstjänstemannalagen. Om bisysslan förbjuds eller begränsas utgående från anmälan om bisyssla ska man om det fatta ett beslut som motiveras på ovannämnda sätt.

Om ämbetsverket begränsar eller förbjuder utövande av bisysslan ska ett beslut om ärendet fattas utan dröjsmål.

Den som bereder ärendet upprättar i Acta som beslutsåtgärd antingen:

- ett brev om mottagande av anmälan om bisyssla
- ett beslut om beviljande av bisysslotillstånd
- eller ett beslut om begränsande eller förbjudande av bisysslan.

Till handlingen bifogas den bisyssloblankett som tjänstemannen har ifyllt.

Uppgifterna av föredragaren och beslutsfattaren antecknas på handlingen i Acta. Handlingen sänds i Acta för att bli elektroniskt undertecknad.

Behandlaren av bisysslan sänder handlingen förutom till föredragaren och beslutsfattaren, även för att undertecknas till de personer som fastställs särskilt i polisenheten (till exempel tillståndssökandens närmaste förman och eventuellt chefen för enheten). Deras namn syns inte i själva handlingen men informationen om undertecknandet sparas i Actas bakgrundsinformation. Om någon av dem som ska underteckna inte ställer sig bakom beslutet eller vill ha tilläggsinformation i ärendet, avslår han/hon begäran om undertecknande. Då återställs handlingen till den ursprungliga behandlaren av bisyssloärendet för omvärdering av beslutet.

Det undertecknade bisysslobeslutet eller brevet om mottagande av anmälan om bisyssla sänds till sökanden av bisysslotillståndet för kännedom via Acta.

Dessutom ska information om alla beviljade och återkallade bisysslotillstånd lämnas till Palkeet där informationen införs i tjänstemannens matrikel.

4.3.1 Ändringssökande

Beslut om bisyssla är ett förvaltningsbeslut och ändring i den kan sökas med stöd av 57 § i statstjänstemannalagen (750/1994) i enlighet med det som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besväransvisning ska bifogas till ett förbjudande eller begränsande beslut om bisyssla.

Beslutet måste följas trots ändringssökande, dvs. det förbjudande beslutet om bisyssla träder direkt i kraft när den behöriga tjänstemannen delgivits. Besvärsmyndigheten kan dock förbjuda eller avbryta verkställandet av beslutet.

4.4 Arkivering och offentlighet

Besluten och sändlistor av dem arkiveras automatiskt i Acta när processen sker elektroniskt.

Den som bereder ärendet antecknar innehållet av bisysslan i ärendets fält för tilläggsinformation på allmän nivå (exempelvis fotografi/undervisning/juridiska uppdrag). Beredaren sparar även bisysslans giltighetstid i metauppgifterna. Dessa uppgifter kan användas som sökningskriterier i Acta.

Ansökningar om bisysslotillstånd och anmälningar om bisyssla är offentliga handlingar om de inte innehåller uppgifter som särskilt föreskrivs som

sekretessbelagda. Även beslut om bisysslor är offentliga med ovannämnda begränsningar.

När beslutet/brevet har delats ut elektroniskt, ärendet kan avstängas i Acta. Ifall det kommer ändringar i bisysslan (exempelvis giltighetstiden ändras) öppnas ärendet på nytt och uppgifterna uppdateras i Acta.

4.5 Återkallande av bisysslotillstånd

Det beviljade bisysslotillståndet ska återkallas omedelbart när det inte längre finns förutsättningar för bisysslan. Tjänstemannen måste anmäla om en avslutad bisyssla till den behöriga myndigheten.

4.6 Tidsbegränsning och ny ansökan av bisysslotillstånd

Bisysslotillståndet beviljas och anmälan om bisyssla mottas vid polisförvaltningen i regel för högst fem år i taget för att säkerställa förutsättningarna för bisysslans giltighet. Dessutom är bisysslotillståndet och -anmälan giltiga högst så länge som tjänsteförhållandet är i kraft för den som utför bisysslan vid det ämbetsverk som beviljat tillståndet.

Bisysslotillståndet ska ansökas och anmälan om bisyssla lämnas på nytt vid utgången av giltighetstiden, vid förflyttning till en annan polisenhet eller om tjänsteställningen och/eller arbetsuppgifterna vid ämbetsverket ändras väsentligt. Tillståndet ska sökas eller anmälan lämnas även om man har varit medveten om bisysslan när tjänsteförhållandet inleddes.

5 Bisysslor under tjänstledighet

Under tjänstledighet kan man inte utan bisysslotillstånd eller anmälan om bisyssla utföra sådana uppdrag som förutsätter bisysslotillstånd eller anmälan om bisyssla vid tjänsten.

En tjänsteman har ingen subjektiv rätt till tjänstledighet efter prövning. Myndigheten avgör inom ramen för sin behörighet till vilket syfte tjänstledighet beviljas. Enligt 23 § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994) får en tjänsteman avbryta sitt arbete, om myndigheten på ansökan beviljar honom tjänstledighet eller om han är tjänstledig direkt med stöd av lag. Tjänsteförhållandet avslutas dock inte på grund av tjänstledigheten och i statstjänstemannalagen finns inga andra uttryckliga befrielser från tjänsteplikterna under tjänstledigheten. Således bibehålls exempelvis tjänstemannens allmänna lojalitetsplikt mot sin arbetsgivare även under tjänstledigheten. Även plikten att uppträda som ställningen och uppgifterna förutsätter i enlighet med 14 § 2 mom. i tjänstemannalagen bibehålls för tjänstemän under tjänstledigheten.

Det är inte meningen att anvisningen ska begränsa polispersonalens utbildningsmöjligheter. Det är tillåtet för en tjänsteman att bli tillfälligt jävig i tjänsteuppgifterna på grund av praktik i samband med studier.

5.1 Gällande bisysslobegränsningar vid inledning av tjänstledighet

Om tjänstemannen vid inledningen av tjänstledigheten har ett giltigt bisysslotillstånd med begränsningar eller en bisyssla har tidigare förbjudits honom, bör man i samband med beslutet om tjänstledigheten avgöra om bisysslobegränsningarna gäller även under tjänstledigheten (bedömning från fall till fall). Om tjänstemannen som fått ett begränsande eller förbjudande bisysslobeslut anser att det finns anledning till att ändra det tidigare bisysslobeslutet under tjänstledigheten, bör tjänstemannen lämna en ny ansökan om bisysslotillstånd till det ämbetsverk som beviljar tjänstledigheten.

Enligt ett beslut av Helsingfors förvaltningsdomstol (Diarienummer 06798/12/1499) *har man inte vid bisysslobesluten beviljat person X något undantag att agera mot de begränsningar som framgår av besluten under en tjänstledighet som eventuellt beviljas honom. Inte heller i ett beslut om tjänstledighet 13.9.2012 har man beviljat person X någon tjänstledighet för att sköta uppgifter som tidigare begränsats i ett bisysslotillstånd. Däremot har centralkriminalpolisen med det överklagade beslutet särskilt bekräftat att villkoren i ett bisysslotillstånd som beviljats 7.11.2011 håller även under tjänstledigheter. Förvaltningsdomstolen anser att centralkriminalpolisen har kunnat med sitt beslut bekräfta att begränsningar av bisysslotillstånd gäller även under tjänstledigheter som beviljats person X.*

5.2 Tjänstledighet, en annan arbetsgivare

En tjänsteman behöver inte ansöka om ett separat bisysslotillstånd för att kunna arbeta hos en annan arbetsgivare, utan godtagbarheten av arbetsuppgiften bedöms i samband med beslutet om tjänstledigheten. Om personen inleder en ny bisyssla medan han arbetar hos en annan arbetsgivare utförs bisyssloprövningen av den andra arbetsgivaren.

5.3 Tjänstledighet/avbrytande av tjänsteutövning, ingen ny arbetsgivare

Exempelvis studieledighet, alterneringsledighet: anvisningar om bisysslor gäller även under tjänstledigheten och bisysslotillstånd ska ansökas/anmälan om bisyssla ska lämnas till arbetsgivaren även under tjänstledighetstiden när det gäller nya bisysslor, om ärendet inte har avgjorts i samband med ansökan om tjänstledigheten.

Även en bisyssla som utövas under avstängning från tjänsteutövning förutsätter en anmälan om bisyssla/ett bisysslotillstånd. Myndigheten ska även i dessa situationer ha möjlighet att överväga om bisysslan äventyrar förtroendet till opartiskhet i skötseln av uppgiften eller om den förorsakar fortlöpande jävighet vid återinträde i tjänst eller när det gäller polismän, att rättigheter eller skyldigheter som bisysslan medför inte står i strid med polisens uppgifter.

6 Tjänstemans skyldigheter

Tjänstemannen har själv en plikt som grundar sig på tjänsteansvaret att informera arbetsgivaren om bisysslan samt tillfälliga uppdrag och oklara fall så att arbetsgivaren har möjlighet att utöva sin prövningsrätt i ärendet.

Myndighetens beslut fråntar inte tjänstemannens ansvar att följa bestämmelserna om bisysslor. Tjänstemannen är skyldig att se till att bestämmelserna om bisysslor och eventuella villkor för bisysslotillståndet följs då han eller hon utövar bisysslan som grundar sig på bisysslotillståndet eller anmälan om bisyssla.

Om det sker ändringar i bisysslans innehåll, omfattning eller varaktighet är tjänstemannen skyldig att på eget initiativ anmäla ändringarna till arbetsgivaren.

Bisysslan får inte utövas i rollen som tjänsteman/polisman. Det är förbjudet att använda tjänstebefattningens eller arbetsgivarens apparater, maskiner el.dyl. tjänster. Då bisysslan sköts får inte kontaktuppgifter el.dyl. hänvisa till polisen.

7 Arbetsgivares skyldigheter

Myndigheten ska redan vid tjänstebesättningsförfarandet informera tjänstemannen om eventuella begränsningar för bisysslor i anknytning med uppgiften. Om bestämmelserna om bisysslor har försummats ska den behöriga myndigheten beordra tjänstemannen att ansöka om bisysslotillstånd eller lämna en anmälan om bisyssla.

8 Övervakning

Myndigheten som beviljar bisysslotillståndet och mottar anmälan om bisyssla är även skyldig att övervaka att begränsningarna i anknytning till bisysslorna följs.

Aktualiteten och förutsättningarna för bisysslotillstånd och anmälningar om bisyssla samt eventuella begränsningar och uppfyllande av de övriga kraven ska uppföljas regelbundet årligen av förmannen samt alltid när en person förflyttas till andra uppgifter inom ämbetsverket. Även laglighetsövervakningen övervakar och den interna granskningen granskar om bisysslobesluten är lagenliga och om processen fungerar väl.

Om en tjänsteman utövar en bisyssla för vilken han eller hon inte har tillstånd eller för vilken han eller hon inte gjort en anmälan om bisyssla, kan detta förfarande leda till bedömning som brott mot tjänsteplikt (se finansministeriets anvisning).

Alla bisysslotillstånd och anmälningar om bisyssla som gjorts inom polisförvaltningen och som fortfarande är giltiga bör förnyas efter ikraftträdande av denna anvisning för att säkerställa enhetligheten i behandling av bisysslor och elektronisk arkivering i Acta. Tidigare bisysslotillstånd och anmälningar om bisyssla bör vara förnyade senast 30.6.2021.

Polisöverdirektör

Seppo Kolehmainen

Överinspektör

Tero Saarikivi

Handlingen har undertecknats elektroniskt i dokumenthanterinssystemet. Polisen den 22.12.2020 kl. 09:39. Registratorskontoret kan verifiera underteckningen.

Bilagor

-

Distribution

Polisstyrelsens enheter
Polisens riksomfattande enheter
Polisinrättningar

För kännedom

Polisavdelningen vid inrikesministeriet
Ålands polismyndighet
Skyddspolisen
Finlands Polisorganisationers Förbund SPJL
Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
Fackförbundet PRO
Sinetti-normbibliotek/Staben